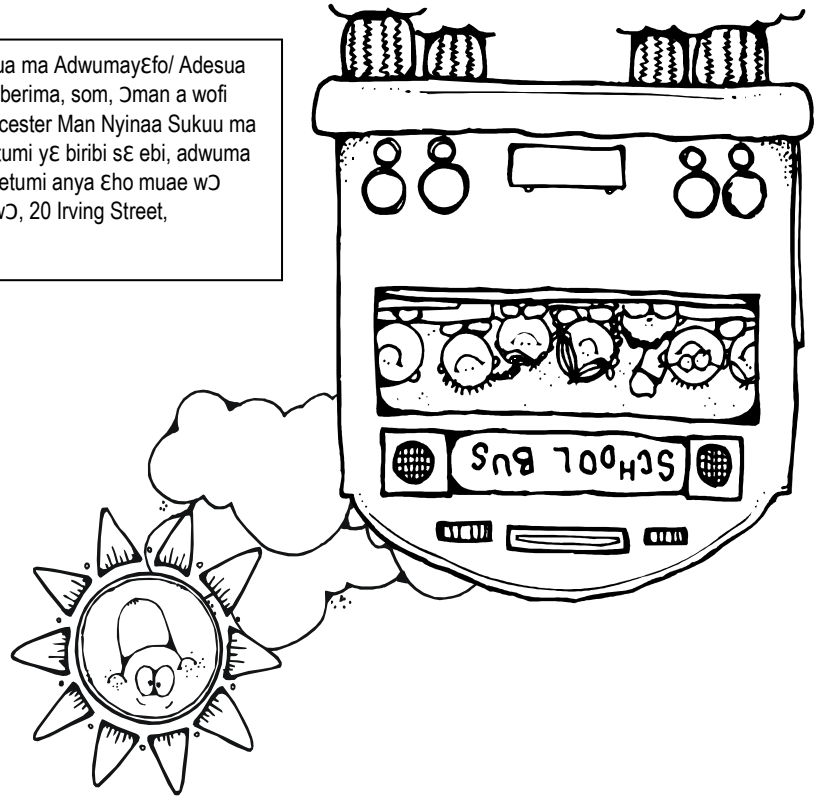

Worcester Aban Nsukuu
Woreye Ahoboa Ama Sukuu
Mmoa a y'ede rema Awofoj

- ◆ Boa woba no ma n'ani ngye se ɔreko sukku foforo no mu. Taa kasa fa senea eye anigye se ɔbɛko "sukku kɛsee" no mu, ene nnwumadie a woba no beye wo ho. Wei beboa woba no ama w'ape se ɔbeyɛ nsakyeræ no.
- ◆ Taa kakyere woba no senea eye wo ahohoahoa se ɔrenyini, senea eye wo anigye se woba no ankasa reye nneema pii ene senea wo nim paa se woba no bebo n'eho modene wo sukku foforo no mu. Wei b'ebob woba no ama w'anya gyidie wo n'emu fa nneɛ foforo a ewo anim no ho.
- ◆ Fa woba no hye tebea bi a eho behia se ɔbedi nkyerekere so – fa nkyerekere baako hye aseɛ, na afei wo de ko mienu, na afei miensa. Kyere woba no na ɔnsuasua nkyerekere senea ɔbetumi akaekæ.
- ◆ Boa woba no na onsua nimdieɛ a efa ahonidie ho bi tese ɔno ankasa betumi akɔgya n'enan, ɔbe hohoro n'ensa, ɔbe toto n'ataade soro ene efom mu.
- ◆ Fa woba no hye tebea bi a ontumi nnye nea w'akyerɛ no no na ɔbe bisa mmoa. Se onnim senea y'ebisa mmoa a, kyere no senea y'ebisa mmoa anidie kwan so, na twen ma no nsua ansana w'aboa no.
- ◆ Wo ne woba no nkenkan nwoma da biara. Wo ne no nkasa nfa nfonyini ene anansesem no ho. Se woba no mpe faako tena a, kenkan tiawa da biara; mpo se nwoma no mmerɛ ye sima mienu a, ma no nye anigye merɛ. Na wo behunu senea woba no anigyeɛ beko soro.
- ◆ Wo ne woba no nwhɛ whɛtie afidie, titiriw, nwumadie bi tese, "Between The Lions" ene "Sesame Street". Wo ne no nkasa nfa nea mo rewhɛ no ho.
- ◆ Ma woba no mmoa wo ntaadesi mu, onsiesie epono, ɔnoa aduane, ɔnto aduane, onsiesie edwa na ɔsiesie n'enwoma ene n'enkuaba. Wei mo nyinaa ye nhyehyee nimdee a efa sukku ho.
- ◆ Kyere abɔfra no ma ɔnye nwumadie a enye dene wo fie. Mmɔfra nkewa pii betumi asua senea won betumi de won ntaadeɛ besene ho na w'ato w'ɔnpa. Eye se wo wo "sukku adaka" wo fie, a ese se woba no de n'ahosuo tweredua, apaso, tweredua ene mpepæɛ besie mu n'ekwan so. Ma woba no mmoa wo wo efie adeye nketewa mu. Saa nwuma yi boa de mpumtuo ba senea odi dwuma fa.
- ◆ Wɛ se woba no wo akwanya se ɔbe dwane, aforo na w'adi agoro wo abɔntene. ɔbetumi adi saa nwumadie yi wo kuro no mantamuu, akura anaa agopramaso; w'ontumi nni saa dwumadie yi wo fie! Mmɔfra a w'asua senea won betumi adi won nipadua so no wo gyidie wo w'ɔnmu wo tebea foforo mu na w'ɔsane wo nimdee wo senea y'edi dwuma bi tese santene nanteɛ mu.
- ◆ Ebre biara a wo bekyere woba no biribi foforo no, kyekye mu nketewa na kyere no asinasin (te se, epono asiesie, nkuaba nhyehyee). Bo woba no abaso ebre biara a ɔbetumi aye biribi yie. Nipa kakraabi na w'ɔbo abɔfra abaso boroso; yen mu bebreɛ bo abaso ketewaa bi.
- ◆ Se wo ne woba no ko baabi a, kasa fa nea wo hunu no ho. Kyere nsonsonoeɛ (ahosuo, kɛsee, tebea) ene nneema a wo hunu no din. Bo modene se wo ne no besan senea wo ne panyini besan, enye woba no nsɔwɛ ebre biara ("oh, wɛ efie kɔkɔ no," enye se "efie no ahosuo ye deen?" "me pe efere KESEE no yie – deɛ ewohene na wope?" enye se "kyere me kɛsee no").
- ◆ Se wo firi edwam anaa nwoma korabea anaa eponotoɔ ase beduru fie a, kakyere woba no se ɔnka nkyere abusuanii foforo nea wo kɔyɛɛ. Se woba no antumi aka nea wo kɔyɔde no a, boa no ma ɔnka asem no. Saa nimdieɛ yi yefre no nsisoɔ. Ene akenkan wo twaka.
- ◆ Kyere nsemfua ene emma a ewo ewiase a atwa woba no ho ahyia. (McDonald's, efie no aba, abusuafoɔ din wo abd so). Wei beyɛ fapim ama w'asua ahyensodeɛ wo akenkan mu.
- ◆ Taa kenkan nneema, na soso mu abre a wɛkai no. wei bema woba no ate aseɛ se emma ye nneema bi nsiananmu.
- ◆ Taa kasa fa nwuma pa a woba no betumi aye se onyini a – na enye se ɔbenya sika pii wo adwuma no mu. Wɛ se woba no behunu se nwuma pii hia se wo beyɛ adwuma dene na w'abo neho modene wo sukku mu.
- ◆ Kyere woba no ma ɔnte aseɛ se nipa biara damu fua sane ye soronko; saa nipa mu nsonsonoeɛ yi ye biribi a eka wiase ho na mmom enye biribi boɛ; na ese se nipa boa afoforo na afoforo nso boa yen seneɛ ebema y'atena ase anigyeɛ mu.
- ◆ Ma w'ani ngye merɛ a wo ne woba no b'etena abom. Suban pa ene nneɛ pa a efa nipa ene wiase ho a woba no besua no sesei no beka won ho afe boɔ.

Worcester Man Nyinaaa Sukuu yE AtipEnfo Kwanya/A Esi AdeyE so Dua ma AdwumayEfo/ Adesua Asuae nanso enyE nyiyi mu ebia baabi a onnipa no fi, su, Jbea anaa Jberima, som, Jman a wofi mu, woaware ana sE wonwoarei,woadi dEm ana sE woni baabi te. Worcester Man Nyinaa Sukuu ma obiara kwan sE obetumi ayE adwuma ne neama bebere a Jma obiara tumi yE biribi sE ebi, adwuma sua ne nsa ano adwuma sua nhyehyEe. SE wo wJ nsEm bisa bi a wobetumi anya Eho muae wJ AtipEnfo Kwanya/ A Esi AdeyE so Dua frEJpanyin a JhwE Boa Nnipa wJ, 20 Irving Street, Worcester, MA 01609, 508-799-3020.

Worcester Aban Nsukuu

TWI

Wo Reye Ahoboa Ama Sukuu

Awofo Mmoa

